

Aika 16.03.2026, klo 15:00

Paikka Tampere-talo, kokoustila Duetto 1-2 ja sähköinen kokous

Käsiteltävät asiat

- § 18** Valtuustokysely ruoka-avun tarpeen kasvusta Tampereella - Lauri Lindén
- § 19** Valtuustokysely joukkoliikenteen lipuntarkastuksesta - Mitja Tapio
- § 20** Valtuustokysely kaupungin silpomista ehkäisevästä työstä - Laura Vänskä ja Anna Moilanen
- § 21** Valtuustokysely apulaispormestarin määrittelemistä valmistelun suuntaviivoista koskien Terälahden luontokoulu Korentoa, Pispalan päiväkotia ja Hennerin avointa varhaiskasvatusta - Marika Puolimatka
- § 22** Valtuustokysely miten voidaan varmistaa matkustajien yhdenvertainen kohtelu ja lipuntarkastajien työturvallisuus Nysse-matkoilla - Aleksi Jäntti

Osallistujat

Kummola Kalervo, puheenjohtaja
Julin Sofia, 1. varapuheenjohtaja
Sangervo Julia, 2. varapuheenjohtaja
Minkkinen Minna, 3. varapuheenjohtaja
Kaunisto Kalle, sihteeri
Aaltonen Mikko
Aleksovski Atanas
Asp Antti
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grann Hanna-Maria
Gustafsson Jukka
Halinen Aino
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartin
Helimo Matti
Hiltunen Kari-Matti
Hirvelä Juho
Hirvonen Mira
Holmqvist Ronny
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Jaatinen Tuula
Jussila Anne-Mari
Jussila Perttu
Jäntti Aleksi
Järvenpää Elina
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kajander Kerttu, Nuorisovaltuuston edustaja
Kallio Kalle
Kampman Ulla
Kannonlahti Katja, Viestintäjohtaja
Karjalainen Miisa
Kirjavainen Johanna
Klami Laura, Lakiasiaintohtaja
Korhonen Laura
Kostiainen Leena
Kuitu Pilvi
Kuusipalo Saana
Leino Ida
Lindell Raija, Viestintäpäällikkö
Lindén Lauri
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Machaal Mahmoud
Manninen Essi, Luottamushenkilö
Moilanen Anna
Mustakallio Jaakko
Nevanperä Lauri

Nikko Patricia, Juristi
Nurminen Ilmari
Ovaska Jouni
Penttilä Aino, Viestintäpäällikkö
Perämaa Juha, Juristi
Porttikivi Ilkka
Priimägi Oliver
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Pursiainen-Hautala Sirpa
Rajala Petri
Salmijärvi Mirja
Sirén Jouni
Skön Erika
Suomi Iia-Elisabeth
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Mitja
Träskbäck Jocka
Tynkkynen Oras
Uotila Mats
Vigelius Joakim
Viitanen Pia
Viitaniemi Riikka, Johtava juristi
Vikman Sofia
Virolainen Atte
Vänskä Laura
Wecksten Anna-Leea, Viestintäpäällikkö
Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

§ 18

Valtuustokysely ruoka-avun tarpeen kasvusta Tampereella - Lauri Lindén

TRE:668/05.00.01/2026

Perustelut

Valtuustokysely siirtyi valtuuston kyselytunnilta 9.2.2026.

Ruoka-avun tarve Tampereella on jatkanut kasvuaan ja pysynyt korkealla jo vuosia. Ruoka-apua haettiin Tampereella vuonna 2025 yli 178 000 kertaa. Se tekee lähes 15 000 hakua jokaista kuukautta kohden.

Taloudellinen ahdinko on ollut voimakkaassa kasvussa ja jatkaa yhä kasvamistaan. Tämä näkyy kaikkein kärjistetyimmin ruoka-avun piirissä. Viime aikoina on uutisoitu alati pitenevistä ruokajonoista, joissa on jonottamassa ruokaa jopa nälkäisiä lapsia ilman vanhempiaan. Tampereen tilanne mukailee kansallista trendiä. Tarve koskettaa yhä laajempaa joukkoa, mukaan lukien lapsiperheitä, eläkeläisiä, opiskelijoita ja työttömiä.

Kirjaimellisesti elintärkeää työtä ruoka-avun piirissä tekevien tahojen mukaan kapasiteetin rajat ovat tulleet vastaan. Avun tarjonta ei siis enää riitä kattamaan suurta kysyntää. Yle ja Aamulehti uutisoivat 19.1.2026 Tampereen Ruokapankin tammikuussa eläkkeelle jääneen toiminnanjohtaja Marja Palkosen tiedotteen, jossa kerrotaan Ruokapankin toimivan jo nykyisin kapasiteettinsa äärirajoilla. Ruoka-avun määrällistä kasvattamista ei ole mahdollista jatkaa tällä kapasiteetilla.

Kaupunginhallitus teki marraskuussa päätöksen tukea Ruokapankin toimintaa 50 000 euron lisäavustuksella. Tämä oli tärkeä päätös. Mutta silti nyt tehdyt toimet eivät näytä riittävän. Etenkin, kun jo aiemmin tehtyjen sosiaaliturvaleikkausten päälle astui helmikuussa voimaan uudet leikkaukset toimeentulotukeen. Lisäksi työttömyystilanne jatkaa pahenemistaan.

Kysynkin:

1. Mikä on kaupungin tilannekuva? Riittääkö ruoka-avun tarjonta Tampereella juuri nyt?
2. Mitä keinoja kaupungilla on turvata ruoka-avun aito riittävyys poikkeuksellisen vaikeassa tilanteessa?
3. Miten kaupunki on varautunut mikäli toimeentulotuen leikkaukset ja yhä syvenevä taloudellinen ahdinko Tampereella kasvattaa entisestään ruoka-avun tarvetta lähiaikoina?

Apulaispormestari Anne-Mari Jussilan vastaus Lauri Lindénin valtuustokyselyyn annetaan valtuuston kyselytunnilla 16.3.2026.

§ 19

Valtuustokysely joukkoliikenteen lipuntarkastuksesta - Mitja Tapio

TRE:1237/08.00.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaunisto Kalle

Perustelut

Julkisuudessa on käyty keskustelua Tampereen joukkoliikenteen lipuntarkastuksesta. Osa lipuntarkastajista on toivonut saavansa käyttöön pippurisumutteen ja käsiraudat, mutta kaupunki on perustellusti pitänyt kiinni linjasta, jossa voimankäyttöä vältetään.

Helsingin seudulla on ollut runsaasti julkista huomiota saaneita tapauksia, joissa lipuntarkastajat ovat käyttäneet suhteettomia voimakeinoja tarkastusten yhteydessä. Tilanne on ollut omiaan heikentämään matkustajien turvallisuudentunnetta ja luottamusta lipuntarkastajien toimenpiteiden oikeasuhtaisuuteen. Helsingin esimerkki osoittaa, että Tampereen toimintatapa on perusteltu.

Joukkoliikenteen lipuntarkastus on hallinnollinen valvontatehtävä. Toimintaympäristö on haastava, ja monenlaiset turvallisuutta heikentävät ilmiöt näkyvät myös lipuntarkastajien työssä. Siksi on tärkeää, että kaupunki on ottanut haalarikamerat käyttöön ja suhtautuu myös tarkastajien työturvallisuuden tähden pidättäytyväisesti voimakeinoihin. Väkivallan uhkaa aiheuttavissa tilanteissa on oletettavissa, että vaikka tarkastusmaksu saataisiinkin määrättyä, asiakas ei sitä maksa. Kun tämä huomioidaan punnittaessa voimankäytön tarpeellisuutta, on selvää, että haitat ovat useasti suuremmat kuin hyödyt.

Voimankäyttöön liittyy myös toimintakulttuurin kysymyksiä. Turvallisuusosalalla tunnetaan ilmiö, jossa varustetason ja toimivaltuuksien kasvu voimistaa vastakkainasettelua ja lisää riskiä fyysisiin yhteenottoihin. Vartiointialan yrityksissä puolestaan on ollut nähtävissä toimintakulttuuria, joka jopa kannustaa liioiteltuun voimankäyttöön ja esimerkiksi rasistisiin toimintatapoihin. Homogeeninen rekrytointipohja voi vahvistaa tällaisia ryhmäilmiöitä, minkä tähden on tarpeen huomioida lipuntarkastajiksi valittavien henkilöiden ammatillisten taustojen moninaisuus.

Lipuntarkastuksessa kohdataan säännöllisesti muun muassa päihtyneitä, asunnottomia tai mielenterveyden ongelmista kärsiviä asiakkaita, joiden kohtaamiseen muun muassa sosiaalialan osaajilla on hyvät edellytykset. Kun työyhteisössä on riittävän moninaista osaamista, voidaan tehokkaammin ehkäistä tilanteita, joissa esimerkiksi väärin tulkittu käytös käytös johtaa tarpeettomaan fyysiseen yhteenottoon.

Kysyn:

1. Onko Tampereen kaupunki valmis pilotoimaan toimintamallia, jossa lipuntarkastajien rekrytoinnissa määrätietoisesti edistetään tarkastajaksi valittavien henkilöiden ammatillisten taustojen ja osaamisen moninaisuutta?

-
2. Kuinka Tampereen kaupunki seuraa lipuntarkastuksen yhteydessä käytettäviä voimakeinoja ja niiden oikeasuhtaisuutta?

**Apulaispormestari Ilkka Porttikiven vastaus Mitja Tapion
valtuustokyselyyn annetaan valtuuston kyselytunnilla 16.3.2026.**

§ 20

Valtuustokysely kaupungin silpomista ehkäisevästä työstä - Laura Vänskä ja Anna Moilanen

TRE:1238/10.00.01/2026

Perustelut

Vuoden 2025 alusta selkeytettiin lainsäädäntöä tyttöjen ja naisten silpomisen osalta. Nyt tytön tai naisen sukuelinten silpominen ja sen valmistelu ovat rangaistavia tekoja, joista voi saada jopa 10 vuoden vankeusrangaistuksen. Rikokseen voi syyllistyä myös henkilö, joka ei itse toteuta tekoa, mutta on järjestämässä sitä tai avustaa sen tekemisessä.

Suomessa arvioidaan olevan noin 10 000 silpomisen uhriksi joutunutta tyttöä ja naista, sekä 600-3000 silpomisriskin alla elävää tyttöä ja naista. Maassamme on tällä hetkellä menossa ensimmäiset esitutkinnot naisten sukuelinten silpomisesta ja toinen epäillyistä rikoksista on tutkittavana täällä Tampereella.

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Terveys- ja hyvinvoinnin laitos koordinoivat yhdessä Väkivallaton lapsuus -toimenpidesuunnitelmaa, johon sisältyy myös silpomisen ennaltaehkäisy.

Toimenpidesuunnitelmassa käsitellään tyttöjen sukuelinten silpomisen lisäksi pojille ei-lääketieteellisistä syistä tehtäviä ympärileikkauksia. Esimerkiksi Suomen Lääkäriliitto on suositellut, että ympärileikkauksia ei tehtäisi, ennen kuin lapsi on riittävän kypsä päättämään asiasta itse. Toimenpiteestä voi syntyä välittömiä tai myöhäisiä komplikaatioita, kuten virtsaamisvaikeuksia tai tunnottomuutta.

Pirha on tehnyt ohjeistuksen silpomisen ehkäisystä Espoon kiitosta keränneen mallin mukaan ja tämä ohjeistus on jaettu neuvoloihin, sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon. Epäselvää kuitenkin on, miten malli on jalkautunut ja miten Tampereen kaupungin ja Pirhan yhteistyö silpomisen ehkäisyn suhteen sujuu.

Siksi kysymmekin seuraavaa:

1. Miten silpomista ehkäisevä työ on jalkautunut kaupungin yksiköihin, kuten päiväkoteihin ja kouluihin ja miten tätä seurataan?
2. Onko Pirhalla ja Tampereen kaupungilla työryhmä tai muu vastaava, joka koordinoi silpomisen vastaista työtä?
3. Onko ohjeistuksissa huomioitu myös se, ettei ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia suositella poikalapsille?

Apulaispormestari Anne-Mari Jussilan vastaus Laura Vänskän ja Anna Moilasan valtuustokyselyyn annetaan valtuuston kyselytunnilla 16.3.2026.

§ 21

Valtuustokysely apulaispormestarin määrittelemistä valmistelun suuntaviivoista koskien Terälahden luontokoulu Korentoa, Pispalan päiväkotia ja Hennerin avointa varhaiskasvatusta - Marika Puolimatka

TRE:1336/12.00.01/2026

Perustelut

Tampereen kaupungin hallintosäännön mukaan apulaispormestarin työtehtäviin ja ratkaisultaan kuuluu ”määritellä lautakunnalle esiteltävien asioiden valmistelun suuntaviivat palvelualueen johtajalle”.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden apulaispormestari on vastannut virkavastuulla valtuutetuille (KV 9.2.2026) koskien Terälahdessa toimivaa luontokoulu Korentoa, Pispalan päiväkotia ja Hennerin leikkitoimintakeskusta:

”Haluan alleviivata! Luontokoulu Korento ei ole lakkautusuhan alla! Ei ole! Pispalan päiväkoti ei ole lakkautusuhan alla eikä Hennerin avoin perhekerho ole lakkautusuhan alla!”

Jo vuonna 2025 joukkotiedotusvälineissä uutisoiduissa ja kaupunginvaltuustolle iltakoulussa 19.1.2026 esitellyissä Tampereen kaupungin palveluverkkosuunnitelman alustavissa toimenpide-ehdotuksissa todetaan:

”Terälahden koulutalon perusopetuksen järjestämästä luontokoulusta luovutaan.”

”Pispalan päiväkodissa on jatkossa vain avointa varhaiskasvatusta.”

”Hennerin leikkitoimintakeskuksen toiminta siirtyy nykyisestä kiinteistöstä Pispalan päiväkodin tiloihin.”

Kyseisten palveluiden piirissä olevat kuntalaiset ovat huolestuneita toiminnan jatkuvuudesta.

Kysyn sivistys- ja kulttuuripalvelujen apulaispormestarilta,

Aikooko apulaispormestari ohjata lautakunnalle esiteltävien asioiden valmistelun suuntaviivoja palvelualueen johtajalle siten, että lautakunnalle esitellään Terälahdessa toimivan luontokoulu Korennon, Pispalan päiväkodin ja Hennerin avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan jatkumista nykyisellään?

Apulaispormestari Anne-Mari Jussilan vastaus Marika Puolimatkan valtuustokyselyyn annetaan valtuuston kyselytunnilla 16.3.2026.

§ 22

Valtuustokysely miten voidaan varmistaa matkustajien yhdenvertainen kohtelu ja lipuntarkastajien työturvallisuus Nysse-matkoilla - Aleksi Jäntti

TRE:1379/08.00.01/2026

Perustelut

Aamulehti uutisoi 2.3.2026, että matkustaja saa häipyä maksamatta ratikasta ja bussista, mikäli ei suostu kertomaan henkilöllisyyttään. Uutisen mukaan kaupungin uusi ohjeistus neuvoa matkalipuntarkastajia välttämään aktiivisia voimatoimia, jos matkustaja ei suostu näyttämään lippua eikä kertomaan henkilötietojaan. Kaupungin mukaan ohjeistuksen pyrkimyksenä on parantaa tarkastajien työturvallisuutta.

Uutisen mukaan Helsingin Seudun Liikenne HSL:llä on Nyssestä poikkeavat ohjeet tarkastajille. HSL:n tarkastajilla on oikeus ottaa matkustaja kiinni, jos tällä ei ole esittää matkalippua eikä kerro oikeaa henkilöllisyyttään. Tarkastajilla on myös oikeus käyttää sopivia voimakeinoja ja fyysisesti pysäyttää hänet, jos tämä yrittää karkuun. HSL:n tarkastajilla on itsepuolustukseksi kaasusumuttimet sekä halutessaan he saavat suojaliivit. Käsirautoja tai muita itsepuolustusvälineitä ei ole tai lupa käyttää.

Kuvatut linjaukset muodostavat kiistatta kannusteen liputta matkustamiseen, laskevat asiakkaiden turvallisuudentunnetta joukkoliikenteellä matkustaessaan ja rapauttavat moraalia kaupunkilaisten keskuudessa.

Myöhemmässä uutisoinnissa pormestari Ilmari Nurminen kertoi, että ohjeita voimakäytön suhteen tullaan tarkentamaan. Kuitenkaan esimerkiksi pippurisumutteen tai käsirautojen käyttöönottoa ei harkita.

Tuoreimpien uutisten perusteella Tampereellakin lipuntarkastajia on ohjeistettu ja oikeutettu lain sallimien voimakeinojen käyttöön tarkastustilanteissa.

Toimin 1990-luvulla Helsingin metrossa metrovartijana. Tuolloin metron reitillä tietyillä asemilla oli vartija, minkä lisäksi metrojunissa liikkui useampia vartijoiden muodostamia kahden hengen junapartioita. Vartijat puuttuivat asiattomaan käytökseen metron reitillä sekä asemilla ja niiden välittömässä läheisyydessä ja tukivat lipuntarkastajien toimintaa vaikeissa tarkastustilanteissa.

Edellä kuvattuun viitaten kysyn:

1. Kuinka suuri osa liputta matkustavista onnistuu pakenemaan paikalta ilman henkilökohtaisen tarkastusmaksun määräämistä tarkastustilanteessa vuositason tasolla?
2. Kuinka monta tarkastajien, vartijoiden tai poliisin voimankäyttöä vaatinutta tilannetta Nysseissä tapahtuu vuositason tasolla? Entä miten luvut suhteutuvat HSL:n vastaaviin?
3. Kuinka monella Nyssen lipuntarkastajalla on järjestyksenvälvojan tai vartijan tms. koulutus?

4. Olisiko mahdollista tai perusteltua vaatia jo rekrytointivaiheessa osalta lipuntarkastajista em. koulutus esimerkiksi siten, että jokaisessa tarkastuspartiossa olisi ainakin yksi voimankäyttökoulutuksen saanut tarkastaja?
5. Onko tarkastajien mahdollista saada poliisia odotettaessa, tilanteen eskaloituessa liikennevälineessä tai pysäkillä esimerkiksi vartijoilta nopeaa tukea HSL:n "1990-luvun mallin" mukaisesti? Jos ei, onko mahdollista ja perusteltua kehittää Nyssen toimintaa tähän suuntaan?

**Apulaispormestari Ilkka Porttikiven vastaus Aleksi Jäntin
valtuustokyselyyn annetaan valtuuston kyselytunnilla 16.3.2026.**